

Эсэгэ өрөмөө, эхэ шотагаа эб хамта мандуулай!

БҮРЯАДАЙ АЖАЛ

Бүгэдэ арадай сонин

1921 оной
декабри
21-нээ гарана

2001
апрелин
18

Хабарай дунда
салагшон туулай
Түрэг
25
гарагай 4
СРЕДА
№44 (20404)

**Засагай
дээдын зургаануудта
ТУСХАЙ ДУГААР**

Албан ёһоной мэдээсэл

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВО: ҮДЭР ҮДЭРЭЙ ҮЙЛЭ ХЭРЭГҮҮД

(Апрелин 9-һөө 14 болотор ябуулагдан ажалай дүнгүүг)

Апрелин 9-дэ Буряад Республикын Президент-Правительствын Түрүүлэгшэ **В.Потапов** энергетикын, гэр байрын мунамална ажахын байдал, ногоой бүрэлдүүлгэ суглуулга, пенсинүүдэ үзэлгэ, индикативна хүтэлбэрилгэ бүрүүлгэ тухай мэдээсэл шагнаад, пролизицигын хүдэлмэридэ гаргагдаһан утагалнууд тухай Зарлигуудай проектууды бэлдэхэ, жэжэ олзын хэрэг эхилэлгэдэ захиргаанай талаһаа гаргагдаһан түбэг бэрхшээлнүүдэ абаха, инновационно ажал ябуулгаар, түймэрһөө хамгаалха нэмэлтэ өмжөөнүүдэ абаха тухай ашагалбаринууды үгөө. МЧС-эй хэдээнүүдээр Буряад орон хагда адалгаар Сибириин регион соо эрдохи һуури үзэлгэ.

А.В.Потапов республикын министрствэнүүд болон албан захиргаануудай түтэлбэрилэгшэдтэй Россиин Президентын Федеральна Сутлаанда эльгээһэн шэжэг тухай наанамжануудаараа үзбэлдээ.

Энэл үдэр республикын толгойлогшо **Лодой Римбүүшын** Түбэдэй соёл-таралсалай түб барилгаар соведэй сэдани үнгэргөө.

Республикын Президент шотагай өөһэдэн хүтэлбэрийн толгойлог-шорто, албанай хүнүүдтэ энэ түб барилгада хабаадыт гэхэн дурада-тайгаар хандаха зорилготой.

Апрелин 9-дэ, амаралтада гараһааа **Леонид Васильевич** республикын бюджетнэ халбаринуудай профсоюзай эрхтэдтэй, республикын Президентын дэргэдэхи хүнэй эрхэнүүдэй талаар комиссийн гэршүүдтэй уулзаа.

Правительствын Түрүүлэгшын дэргэдэхи орлогшо - РБ-гэй финансын министр **А.Ю.Налётов** апрелин 9-дэ хүдэлмэрилгын хэдэн зүблөөнүүдэ үнгэргөө. Президентын програмуудай тусхай нормативна докуметнүүдэй хэдэн проектуудээр, тусхайбал, «Республикын санска болон шотагай бюджетүүдэй шэринүүдэ шэнэ аргаар түлэхэ тухай», «Статус абаха эрхтэй болохын талаар страховоой эмхинүүдэй конкурс үнгэргэхэ гурим баталха тухай», «РСХА-гай газар хубаарилгын үлэсшэ делениин корпусы барилах тухай» зарлигуудаар зүрилдөөнүүдэ болуулха үзбэлдээ.

Апрелин 10-да республикын Правительствын Түрүүлэгшын уялга дэргэдэхи президиумтэй заседани үнгэргөө. Хуулинн хоёр проект зүбшэн үнгэргэв. Гадна тэрэ Москва хотын Правительствын түлөөлэгшэ **С.Е.Жаба-Улас** хоорондын инновационно директор, госиндун Баян Шах, Шибэрэй районотой толгойлогшо **А.Носков** гэгшэдтэй уулзаа.

Хүдэлмэрилгын зүблөөнүүдтэ **Александр Юрьевич** газарай налогоы шэнээр тоолон гаргахы, Троицко больницы нүүлгэхэ, зунай спортивна наадануудта мүнгэ зөөри номолхо асуудалнууды, социальн-экономическа хүгжэлтын дундуур болзорой программын проекты болон 2002-2004 онуудай инвестиционно программы зүбшэн хэлсээ.

Апрелин 11-дэ **А.Ю.Налётов** энергетикын талаар аюулгүй байдалай комплексно программы зохёон хараалха, эдэе хоолой корпорацийн үри шэринүүдээр ба тэрэнэй байгуулгаар зүблөөнүүдэ үнгэргөө. Апрелин 12-то Правительствын Түрүүлэгшын уялга дүүргэлгэ албанай хэрэгээр Загарайн район ошожо ерээ, тэндэ ой модо болбосоруулгын комплексын, «Уют», «Спарта» хубинн предпритинуудай, «Талаан» гэхэн хизаарлагдамал харюусалгатай бүлгэмтэй, «Новаябрь-сельманш», «Татарский ключ» акционернэ бүлгэмүүдэй ажал хүдэлмэртэй танилсаа, хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдтэ бэлэн болголгоор аймагай зүблөө үнгэргөө.

Апрелин 13-да **Александр Юрьевич** ажалай ба дайнай ветерануудай республиканска пленумтэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа, Москва хотын Правительствын түлөөлэгшэдтэй уулзаа, зүблөөнүүдтэ «Ливона» акционернэ бүлгэмтэй шийдхэгдээгүй асуудалнууды зүбшэн хэлсээ. Гадна страховоой компани байгуулха асуудал зүблөөндэ харагдаһан байна. Үдэшэлэй Буряадай Правительствын Түрүүлэгшын орлогшонортой зүблөө үнгэргөө, эндэ долоон хоногой шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо **И.Н.Егоровой** толгойлдог Россиин Президентын дэргэдэхи Бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэ эмхи Гүрэнэй Дүүмэдэ, Россиин Федерацийн Правительствата, Россиин министрствэнүүд болон албан зургаануудта 2001 оной бюджетнэ мэдүүлгэнүүдээр, ухаагаар дутуушаг хүүгэдэй интернат-байшан барилгын нэгдэхэ ээлжээ дүүргэлгэдэ капитална номололгонуудай нэмэлтэ лимит мүн, хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдтэ урьһаламжа абалгаар, мүн Буряадай харьяата газарта элшэ хүсэнэй тарифууды хэрэглэгээр хүдэлмэри ябуулаа.

РФ-гэй Федеральна Суглаанай Федерацийн Сөведэй гэшүүн - Буряад Республикын Правительствын түлөөлэгшэ **В.К.Агалов** РФ-гэй Президентын дэргэдэхи РБ-гэй түлөөлэгшэ эмхитэй, Буряадай элшэ хүсэнэй тарифуудаар зүблөөндэ материалнууды хаража үзэхын тула **В.Б.Христенкотой** уулзалга эмхидхэхэ талаар тэрэнэй секретариаттай ажал

ябуулаа. Тэрэшэлэн «Эксимбанкһаа» «Тонкосуконная мануфактура» акционернэ бүлгэмтэй урьһаламжа абалгы түргэдхэлгөөр Минфиндэ хүдэлмэрилөө.

Буряадай Правительствын Түрүүлэгшын социальна политикын талаар орлогшо **Е.К.Ханхалаев** апрелин 9-дэ Түбэдэй соёлой-һуралсалай түбэ барилгаар РБ-гэй Президентын дэргэдэхи тэдхэмжэ үзүүлэлгын соведэй заседанида хабаадалсаа, бюджетнэ халбаринуудай профсоюзай эрхтэдтэй Президентын уулзахада байлсаа. Апрелин 10-да үнгэргэгдэһэн зүблөөнүүдтэ «Хяагтын аймагай Алтайн хүдөөгэй соёлой байшангай арадай ансамбльдэ мүнгэ зөөри номолхо тухай» захиралтын проектээр ушаруулагдан зүрилдөөтэ асуудалнууды зүбшэн хэлсээ. Гадна 11-дэхи бүхэдэлхэйн театральна олимпиадада ВСГАКИ-гай Буряадай студийн хабаадаха асуудал мүн э тэрэнэй хабаадалгатайгаар зүбшэгдөө.

Апрелин 11-һөө 14 болотор **Евгений Казакович** Татарстан республика ошожо, Президент **М.Ш.Шаймиевай** тушаалда ороһон ушараар баяр ёһололой хэмжээ ябуулануудта хабаадалсаа.

Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо - промышленностийн, үйлдэбэрийн инфраструктурын болон технологинуудай министр **В.В.Переляев** апрелин 11-дэ промышленностьда шэнэ технологинууды нэбтэрүүлгээр хүдэлмэрийн зүблөө үнгэргөө. «Бурятгаз» акционернэ бүлгэмтэй хүдэлмэридэ ушаруулагдан бэрхшээлнүүдэ **Владимир Васильевич** апрелин 12-то үнгэргэгдэһэн зүблөөндэ зүбшэн хэлсээ, энэл үдэр харгын хүдэлмэний аюулгүй байдалай талаар Правительствын комиссийн ээлжээтэ зүблөөн үнгэргэгдөө. Апрелин 13-да **В.В.Переляев** Буряад Республикын түлишын-энергетическэ балансы зохёон хараалалгада хабаадалсаа.

Буряадай Правительствын Түрүүлэгшын агропромышленна асуудалнуудаар орлогшо **А.Д.Турбянов** апрелин 9-дэ 2000 оной болон 2001 оной нэгдэхэ кварталай хүдэлмэрийн дүнгүүдээр «Буркоопсоюзай» тусхайтаар зууршалагдаһан түлөөлэгшэдэй зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадаа, һуурин тосхонуудай газарнууды сэгнэхэ талаар хүдэлмэрилгын бүлэгтэй зүблөө үнгэргөө. Апрелин 10-да **Леонид Дашевич** хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдэ үнгэргэлгөөр оперативна штабай заседани үнгэргөө. Апрелин 11-дэ Байгал далайн уһанай нөөсөнүүдэ хэрэглэхэ ба хамгаалха, малай шүлхы үбшэнһөө һэргылхэ талаар хүдэлмэрилгын бүлэгүүдэй заседанинууд үнгэргэгдөө. Апрелин 12-то **А.Д.Турбянов** ажалай хэрэгээр Кабанскын районоор ябажа

ерээ, тэндэ һаамхай малай ажал хэрэгүүдээр республиканска семинар үнгэргөө. Апрелин 13-да **Леонид Дашевич** дайнай ба ажалай ветерануудай республиканска пленумтэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа, ВООП-ой түрүүлэгшэнэртэй зүблөө үнгэргөө, «Үржэл» гэхэн программы болон экологическа жасын шийдхэгдээгүй асуудалнууды зүбшэн хэлсээ.

Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо **Н.И.Быковтэй** хүтэлбэридэ Барилгын ба ЖКХ-гай министрствэдэ Сибириин федеральна округой Сөведэй болон «Сибирское Соглашение» регионууд хоорондын эблэлэй Сөведэй хамтын заседанида материалнууд бэлдэгдээ, «Энергетикын объектууды» ЖКХ-гай предпритинууды болон бюджетнэ халбарийн эмхинүүдэ 2001-2002 онуудай дулаасуулгын хаһын хүдэлмэридэ бэлдэхэ хэмжээнүүд тухай «Буряадай Правительствын тогтоолой проект зүбшэн хэлсэгдээ, өөһэдэн хүтэлбэрийн албан зургаануудай «Бурятэнерго» акционернэ бүлгэмтэй хоорондохи харилсаанууды нари-жуулха асуудалаар халбаринууд хоорондын хүдэлмэрилгын бүлэгтэй зүблөөндэ бэлдэхэл ябуулагдаа. Гадна Буряадай харьяата газарта баригдажа гү, али ашаглагдажа байһан байра байдалнууды онсо аюултай байдалһаа һэргылхэ ба тэндэ ушаруулагдан аюулай хойшолонгууды усадхаха асуудал зүбшэхэ зүблөөндэ бэлдэхэл хэһэн байна.

Президентын болон Правительствын Хэрэгүүдэ эрхилэгшэ - Захиргаанай хүтэлбэрилэгшэ **В.Е.Гулгоновой** толгойлдог тэрэл захиргаанда Буряадай Президентын министрствэнүүдэй, албан зургаануудай, эмхинүүдэй тушаалта иноурнуудта үгэхэн даабаринууды дүүргэлгэ тухай мэдээсэл бэлдэлгээр хүдэлмэри ябуулагдаа. Энэл захиргаанай мэргэжэлтэд республикын табан аймагуудай өөһэдэн хүтэлбэрийн болон Улаан-Үдэ хотын захиргаануудай шулуун нүүрһэ худалдан абалгада үгтэхэн бюджетнэ мүнгэ зөөри хэр тусхай зорилгоороо хэрэглэгдээб гэхэн шалгалта үнгэргэхэ комиссийн хүдэлмэридэ хабаадалсаа, тэрэшэлэн Ахын аймагта туһаламжа үзүүлэлгээр, абтаһан хойшолуулашагүй хэмжээнүүдэ дүүргэлгээр мэдээсэл бэлдэгдээ.

Гүрэнэй хуули ёһоной управлениин мэргэжэлтэд Буряад Республикын хуулинн хэдэн проектууды хуули ёһоной талаар шэнжэлхэ хүдэлмэри үнгэргөө, Буряадай Конституцийн шэнэ найруулга бэлдэхэ редакционно коллегийн хүдэлмэридэ хабаадалсаа.

Буряад Республикын Президентын болон Правительствын хэблэлэй албан.

**Буряад Республикын Президентын Зарлиг
ДУЛААСУУЛГЫН БА ЭЛШЭ ХҮСЭНЭЙ, ГЭР
БАЙРЫН-КОММУНАЛЬНА АЖАХЫН
БОЛОН БЮДЖЕТНЭ ХАЛБАРИИН
ОБЪЕКТНУУДЫЕ 2001-2002 ОНОЙ
ДУЛААСУУЛГЫН ХАҢАДА ХҮДЭЛМЭРИДЭ
БЭЛДЭХЭ ХЭМЖЭЭНҮҮД ТУХАЙ**

Дулаасуулгын ба элшэ хүсэний, гэр байрын-коммунальна ажахын болон инженерно-халбарин объектүүдэд найдамтай хүдэлмэри хангаха, 2001-2002 онуудай дулаасуулгын хаһада саг соонь бэлдэхэ зорилготойгоор иигэжэ тогтооноб.

1. Буряад Республикын Правительство (А.Ю.Налетов) 2001 оной апрелин 15 болотор республикын аймагууд болон городуудай өөһэдэн хүтэлбэрийн албан зургаануудта 2001-2002 оной дулаасуулгын хаһада 639 мянган тонно түлишэ худалдан абаха тухай «Востсибуголь» нээмэл түхэлэй акционернэ бүлгэмтэй хэлсээ баталха.

2. Республикын муниципальна байгуулануудай толгойлогшонорто 2001 оной апрелин 17 болотор:

- Буряад Республикын Барилгын болон Гэр байрын-коммунальна ажахын министрствэдэ гэр байрын-коммунальна ажахын болон бюджетнэ халбарин объектүүдэ 2001-2002 оной дулаасуулгын хаһын хүдэлмэрийн хэмжээ ябуулануудыг зохион хараалжа үгэхэ;

- Хэлсээнтэй зохилдуулан, түлишэ худалдан абаха тухай «Востсибуголь» нээмэл түхэлэй акционернэ бүлгэмтэй хэлсээнүүдэ баталха ба Буряад Республикын Барилгын болон гэр байрын-коммунальна ажахын министрствэдэ үгэхэ.

3. «Бурятэнерго» нээмэл түхэлэй акционернэ бүлгэмдэ (С.В.Лысцев), «Гусиноозёрская ГРЭС» нээмэл түхэлэй акционернэ бүлгэмдэ (Ю.В.Никитин) 2001-2002 онуудай дулаасуулгын хаһада 1-дэхи ТЭЦ, 2-дохи ТЭЦ ба «Гусиноозёрская ГРЭС» акционернэ бүлгэмдэ түлишэ худалдан абалгаар «Востсибуголь» нээмэл түхэлэй акционернэ бүлгэмтэй хэлсээнүүдэ баталхыень зууршалха.

4. Буряад Республикын Барилгын болон гэр байрын-коммунальна ажахын министрствэдэ (Н.И.Быков), Буряад Республикын Промышленностиин, үйлдэбэрийн инфраструктурын болон технологиудай министрствэдэ (В.В.Переляев), «Бурятэнерго» акционернэ бүлгэмдэ (С.В.Лысцев), «Гусиноозёрская ГРЭС» нээмэл түхэлэй акционернэ бүлгэмдэ (Ю.В.Никитин) 2001-2002 оной дулаасуулгын хаһада бэлдэхэ хэмжээнүүдэ зохион хараалжа болон тэдэниие баталхыень Буряад Республикын Правительствода 2001 оной апрель хаһада үгэхэ.

5. 2001-2002 онуудай дулаасуулгын хаһын хүдэлмэридэ гэр байрын-коммунальна ажахын, бюджетнэ халбарин объектүүдэ бэлдэхэ баталагдаһан хэмжээ ябуулануудыг дүүргэлгын түөө муниципальна байгуулануудай толгойлогшонорто, «Бурятэнерго» ба «Гусиноозёрская ГРЭС» акционернэ бүлгэмүүдэ дулаасуулгын ба элшэ хүсэний объектүүдээр туд тудтай С.В.Лысцев ба Ю.В.Никитин гэгшэдэ хубийн харюусалга даалгаха.

6. Һара бүхэндэ, 2001 оной май хаһааа эхилжэ, муниципальна байгуулануудай толгойлогшонортой үнгэргэгдэһэн республикын Правительствын зүблөөнүүдтэ 2001-2002 оной дулаасуулгын хаһада бэлдэхэ хэмжээ ябуулануудай дүүргэлгын ябасыг хаража үзэлгыг шухалада тоолохо.

7. Тус Зарлигыг дүүргэлгын хойноһоо хиналта бэлүүлхыень Буряад Республикын Президентын Хиналтын управлендэ (Н.М.Белоколов) даалгаха.

8. Тус Зарлиг толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Президент А.В.ПОТАПОВ.

Улаан-Үдэ хото
Правительствын байшан
2001 оной апрелин 9
№ 74.

**Буряад Республикын Правительствын
Захиралта**

2001 оной апрелин 9-нэй № 339-р

Нуга сабшалануудай болон бэлшээрнүүдэй ашаг шэмые дээшлүүлхэ, найжаруулагдамал хурьһэтэ газарые үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ, тэжээлэй ургамалуудыг, хартааба болон овоц үйлдэбэрийлгыг зацдань үлэхэ зорилготойгоор:

1. 2001 оной апрелин 10-һаа июниин 10 болотор мелиоративна түхээрлэгнүүдэ уһа үгэлгэдэ, хүдөөгэй газарые уһалалгада, газарай хурьһэндэ наг шэбхэ оруулалгада, нуга сабшалан болон бэлшээрине хурьһэнэйн дээгүүр найжаруулада бэлдэхэ республиканска габшагай хоёр һара сонсохо.

2. Буряад Республикын Хүдөө ажахын болон эдэс хоолой министрство (П.М.Болонев), Буряад Республикын Мелиорациин болон хүдөө ажахые уһаар хангалгын талаар комитет (Н.Я.Кондаков) гүрэнэй ба ажахын дотоодын мелиорациин түхээрлэгнүүдэ уһалалгада бэлдэлгэ, сабшалан, мүн бэлшээрине хурьһэнэйн дээгүүр найжаруулгыг үнгэргэлгэ, наг шэбхэ газарай хурьһэндэ оруулга хангаха.

3. Буряад Республикын Газарай гүрэнэй комитет (А.М.Шевченко) республиканска бюджеттэ оруулагдадаг газарай налогһоо ба газарай түлөө арендэ түлбэрийн суглуулагдадаг мүнгэ зөөриһөө, газар хэрэглэгшэдэй гаргашануудай зарим хубине хүсээдүүлхэ гурим тухай Дүримтэй зохилдуулан, ажахын дотоодын мелиоративна түхээрлэгнүүдэ газар уһалалгада бэлдэхэ хэрэгтэ мүнгэ зөөри һомололог хангаха.

4. Республикын аймагуудай муниципальна байгуулануудай толгойлогшонор ажахын дотоодын мелиоративна түхээрлэгнүүдэ заһабарилха ба ажал хүдэлмэридэ бэлэн болгохо хүдэлмэрийнүүдтэ аймагуудай сессинүүдтэ абтаһан нотагай бюджетүүдһээ мүнгэ зөөри һомололо.

5. Зөөрийн бүхэ түхэлэй хүдөө ажахын эмхинүүдэй хүтэлбэрлэгшэдтэ габшагай хоёр һарын туршада хараалагдаһан хүдэлмэрийнүүдэ үнгэргэлгэдэ материално-техническэ нөөснүүдэ болон мүнгэ зөөри шадаал һаа ехээр шэглүүлхыень зууршалха.

6. Буряад Республикын Мелиорациин ба хүдөө ажахые уһаар хангалгын талаар комитет (Н.Я.Кондаков), аймагуудай хүдөө ажахын управленнүүдэй болон уһалуурийн байгуулануудай управленнүүдэй толгойлогшонор габшагай хоёр һара үнгэргэлгын хойноһоо хиналта бэлүүлхэ.

7. Буряад Республикын Мелиорациин ба хүдөө ажахые уһаар хангалгын талаар комитет (Н.Я.Кондаков), Буряад Республикын Хүдөө ажахын болон эдэс хоолой министрство (П.М.Болонев) декада бүхэндэ хабарай тарилгын хүдэлмэрийнүүдэй талаар республиканска штабта хаража үзэхыень, габшагай хоёр һарын даабаринуудыг дүүргэлгэ тухай мэдээнүүдэ үгэхэ.

8. Тус Захиралтыг дүүргэлгын хойноһоо хиналта бэлүүлхыень Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын агропромышленна комплексын асуудалнуудаар орлогшо А.Д.Турбяновта даалгаха.

Буряад Республикын Президент –
Правительствын Түрүүлэгшэ А.В.ПОТАПОВ.

**БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ
ТҮСЭБЛЭНЭН ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАНУУД**

(2001 оной апрелин 16-һаа 20 болотор)

Хэмжээ ябууланууд	Үнгэргэгдэхэ үгээр, саг ба баг
I. АРАДАЙ ХУРАЛАЙ СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ	
Баталагдаһан зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудаар	19.04 10.00 Бага зал
II. ХҮДЭЛМЭРИЛГЫН ЗҮБЛӨӨНҮҮД	
Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо В.В.Измайловта	
Зүблэхэ зүйл: 1. «Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатай статус тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалта болон нэмэлтэнүүдэ оруула тухай» Буряад Республикын хуулийн проект тухай 2. «Буряад Республикын Арадай Хурал тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалта болон нэмэлтэнүүдэ оруула тухай» Буряад Республикын хуулийн проект тухай	18.04 9.00 каб. 326
Бюджетэй, налогуудай, финансын ба банктуудай талаар комитет (Комитетэй түрүүлэгшэ Ц.Э.Доржиев)	
Зүблэхэ зүйл: Буряад Республикын хуулийн проектүүд тухай: 1. «Ородой регионууд хоорондын хүгжэлтын банк» акционернэ коммерческэ банкын уставной капитал бүридүүлгэдэ Буряад Республикын хабаадалга тухай» 2. «Ажал ябуулгын тодорхой янзунуудай олоо оршоһоо абтаха нийтэ нэгэн налог тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалта болон нэмэлтэнүүдэ оруула тухай» 3. «Буряад Республикын 2001 оной республиканска бюджет тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалта болон нэмэлтэнүүдэ оруула тухай	17.04 10.00 каб. 235 18.04 14.00 каб. 235 18.04 14.00 каб. 235
Гүрэнэй байгуулалтын, нотагай өөһэдэн хүтэлбэрийн ба хуули ёһоной талаар комитет (Комитетэй түрүүлэгшэ Ц.Б.Батыев)	
Зүблэхэ зүйл: 1. «Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатай статус тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалта болон нэмэлтэнүүдэ оруула тухай» Буряад Республикын хуулийн проект тухай 2. «Буряад Республикын Арадай Хурал тухай» ба «Буряад Республикын Президент тухай» Буряад Республикын Хуулинуудта хубилалта болон нэмэлтэнүүдэ оруула тухай» Буряад Республикын хуулинуудай проектүүд тухай	16.04 14.00 каб.323 17.04 10.00 каб.323
Газарай асуудалнуудай, аграрна политикын ба эд хэрэглэлгын гэлгүүрэй талаар комитет (Комитетэй түрүүлэгшэ А.А.Ефимов)	
Зүблэхэ зүйл: 1. «Газар тухай» Буряад Республикын Хуулине бэлүүлгын ябаса тухай» Буряад Республикын Арадай Хуралай Советэй заседанида материалнуудыг бэлдэхэ тухай 2. Буряад Республикын Арадай Хуралай арбан табадахи сессидэ зүбшэн хэлсэгдэхэ хуулийн проектүүдээр материалнуудыг бэлдэхэ тухай 3. Комитетэй ээлжээтэ заседанида материалнуудыг бэлдэхэ тухай 4. «Буряад Республикада АПК-е финансво-экономическа талаар элүүржүүлгэ ба шэнэдхэн хубилалга» гэһэн темээр парламентска шагналгануудыг үнгэргэлгөөр материалнуудыг бэлдэхэ тухай	16.04 14.00 каб. 119 17.04 14.00 каб.119 18.04 14.00 каб. 119 19.04 14.00 каб.119
Социальна политикын талаар комитет (Комитетэй түрүүлэгшэ С.Г.Мезенин)	
Зүблэхэ зүйл: 1. «Һурагшадай ба хүмүүжэмэлнүүдэй элүүр энхые хамгаалха хубидань Буряадай Хуулийн 33-дахы статьяе бэлүүлгын ябаса тухай» Арадай Хуралай Советэй мэдээсэлые, тогтоолой проектые зүбшэн хэлсэлгээр хүдэлмэрийлгын зүблөөн 2. РБ-гэй Ажал ба социальна хүгжэлтын министрствын болон Хүн зоние социальна талаар дэмжэлгын гүрэнэй бюджетһээ гадуур жасын гүйсэдэхэ дирекциин хабаадалгатайгаар энэ жасые шэнэдхэн хубилалгаар хүдэлмэрийлгын зүблөөн	16.04 14.00 каб.218 17.04 каб.218
Социальна политикын, байгалиин нөөснүүдэ хэрэглэлгын ба оршон тойронхице хамгаалгын талаар комитет (Комитетэй түрүүлэгшэ А.Г.Лубсанов)	
Зүблэхэ зүйл: 1. Нийтэ нэгэн экологическа жасые шэнэдхэн хубилалга тухай 2. Бюджетһээ гадуур территориальна харгыл жасые усадхаха тухай 3. Арадай Хуралай ээлжээтэ сессидэ бэлдэлгээр хүдэлмэрийлгын зүблөөн	19.04 14.00 каб.211 20.04 14.00 каб. 211 17.04 10.00 каб.211
III. НОТАГАЙ ӨӨҢЭДЭН ХҮТЭЛБЭРИЙН ЗУРГААНУУДАЙ ХАРИСАЛГА	
Комитетэй түрүүлэгшэ С.Г.Мезенинэй хабаадалгатайгаар Прибайкалийн районой Таловка ба Мостовко нууринуудта хүдөөгэй суглаануудыг үнгэргэлгэ	20.04
IV. ЭРХЭТЭДЫЕ ХҮЛЭЭН АБАЛГА	
М.И.Семёнов - Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ	16.04 14.00 каб.121
С.Г.Мезенин - Арадай Хуралай Социальна политикын талаар комитетэй түрүүлэгшэ	17.04 14.00 каб.218
Ц.Б.Батыев - Арадай Хуралай Гүрэнэй байгуулалтын, нотагай өөһэдэн хүтэлбэрийн ба хуули ёһоной талаар комитетэй түрүүлэгшэ	18.04 14.00 каб. 323
V. РЕСПУБЛИКАНСКА ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАНУУД	
Уласхоорондын ба үргэн ехэ нотагуудай холбоонуудай, үндэһэтэнэй асуудалнуудай, нийтшын эмхинүүдэй болон шажан мүргэлэй нэгдэлнүүдэй холбоонуудай талаар комитет (Комитетэй түрүүлэгшэ А.Ц.Идамжапов)	
1. Россия Федерациин искусствын габьяата ажал ябуулагша А.А.Андреевэй ойн баярай үдэлгэдэ хабаадалга	20.04 17.00 Оперо балетэй театр
2. Россия Федерациин искусствын габьяата ажал ябуулагша В.М.Бройкын ойн баярай үдэлгэдэ хабаадалга	21.04 16.00 Ороа театр
VI. КОМАНДИРОВКОНУУД	
К.А.Соболев - Баргажанай аймаг А.Г.Лубсанов - Хориин аймаг А.Г.Краснопеев - Северобайкальск хото	16-21.04 18.04 19.04

«Буряад Республика дотор Конституционно хуули ёно сахилгын байдал тухай» Буряад Республикын Конституционно Сүүдэй

ХАНДАЛГА

(Түгэхэл. Эхинийн апрелин 11-нэй дугаарта).

Гадна Сүүдэй удаахи тодорхойлолтоноуд абтаа:

- Буряад Республикын Прокуророй асуултаар «Буряад Республикын Арадай Хуралай депуталай статус тухай» Буряад Республикын Хуулин 18-дахи, 19-дэхи статьянуудай Конституцида зохилдолгы шалгалта тухай 1999 оной июнин 30);
- «Буряад Республика доторхи хубини хамбарини ашагы тухай» Буряад Республикын Хуулин 5-дахи, 6-дахи, 9-дэхи, 20-дохи болон 23-дахи статьянуудай Конституцида зохилдолгы шалгалта тухай хэрэгээр (1999 оной августын 18);
- эрхэтэн Черных Николай Пантелеевичой харалгада абахы арсаха тухай (2000 оной январин 31, июнин 22);
- «Буряад Республикада элшэ хүсэ алмалта болон түлишын-элшэ хүсэний нөөснүүды ашаглалгын ашагы үр дээшлүүлгэ тухай» Буряад Республикын Хуулин 1-дэхи пункттын Конституцида зохилдолгы шалгалта тухай Буряад Республикын Президентын асуулты харалгада абахы арсаха тухай (2000 оной январин 24);
- «Буряад Республикын 1999 оной республиканска бюджет тухай» Буряад Республикын Хуулида хуулиланууды, нэмэлтнүүды оруулха тухай» Буряад Республикын Хуули тухай» Буряад Республикын Арадай Хуралай тогтоолой 3-дахи пунктые абаха талаар Буряад Республикын Арадай Хуралай эрхэ түлөөлэлгы шалгалта тухай хэрэгээр үйлдбэрин болуулха тухай (2000 оной июнин 9);
- «Буряад Республикын 2000 оной республиканска бюджет тухай» Буряад Республикын Хуули тухай» Буряад Республикын Арадай Хуралай 2000 оной январин 12-ой 11-дугаар тогтоолой 3-дахи пунктые абаха талаар Буряад Республикын Арадай Хуралай эрхэ түлөөлэлгы шалгалта тухай хэрэгээр үйлдбэрин болуулха тухай (2000 оной июнин 19);
- эрхэтэн А.П.Шараповай гомдолоор «Худалдаа наймаанһаа хуряагадаг налог тухай» Буряад Республикын Хуулин, «Худалдаа наймаанһаа хуряагадаг налог тоолон тодорхойлох гурим тухай» заабарини Конституцида зохилдолгы шалгалта тухай хэрэгээр (2000 оной декабрин 19);
- Буряад Республикын Прокуророй асуултаар «Буряад Республика элшэ хүсэ алмалта болон түлишын-элшэ хүсэний нөөснүүды ашаглалгын ашагы үр дээшлүүлгэ тухай» Буряад Республикын Хуулин зарим дүрмүүдэй Конституцида зохилдолгы шалгалта тухай хэрэгээр (2000 оной декабрин 22).

Конституционно Сүүдэй 1999 оной июнин 30-най тодорхойлолто соо ингэж тэмдэглэгдэнэ гэбэл, Россин Федерацин субъектын хуули ёно федеральна хуули ёноор тогтоогдохон уголовно гү, али захиргаанай харюулгада хуули гаргалгын (түлөөлэлгын) өөрынгөө зургаанай депутадые хабаадуулха арга боломжые зайсуулха аргагүй болоод, энэ ябадалаараа Россин Федерацин Конституция, федеральна хуулар хараалагдаагүй үнэн үзб сүүдэллэе болон сүүдэй үйлдбэрин бэелүүлгын үр дээшлүүлгэ, мүн Буряад Республикын Прокуророй ажал асуулгын онсо эрхэ түлөөлэлгы болон гуримые тодорхойлох аргагүй. Гадна Буряад Республикын Арадай Хуралай гүйсэдхэхэ ёһотой Россин Федерацин Конституционно Сүүдэй шиндхэбэри тус асуудалаар бин гэхэ онсо тэмдэглээн байгаа.

Буряад Республикын Конституционно Сүүдэй 2000 оной январин 24-нэй тодорхойлолто соо Буряад Республикын Арадай Хуралай Совет бол парламентын ажал ябуулгын үйлдхэлэй асуудалууды уридшалан бэлдэхын болон парламентын харилсаа холбоо болон зохилдолгы хангахын ажал ябуулгадан Арадай Хуралай дотоолын эмхидхэлэй үргэлжэ хүдэлдэг зургаан мүн болон гэхэн тухай Буряад Республикын Конституционно Сүүдэй хуули ёһотой хараа гүйсэдхэл элрхэйлэгдэ. Тнигэхэ зуураа тэрэ нормативна хуули ёһотой актиуды гаргаха эрхэгүй болон.

Конституцида зохилдолгынь арсахан актын хэрбээ харалгын эхилтэр гү, али хэрэгы харалгын үелэ үйлдэгдэхан гү, али хүсээ буурахан ушарта Конституционно Сүүдээр эхилдэгдэн үйлдбэри - тус хуулин хүснлөө байлган эрхэтэдэй конституционно Сүүдээр болон сүлөөнүүдэй хазагайруулагдахан аргаарнуудһаа гадна - болуулагдажа болохо гэжэ Конституционно Сүүдэй 2000 оной декабрин 21-нэй тодорхойлолто соо онсолгодо.

Конституционно Сүүдэй өөрынгөө үүсхэлээр хэрэгүүды харалдаггүйнь харада абал, ажал ябуулгаа элы эргэ үр дээшлүүлгэ бэелүүлдэгын Россин Федерацин субъектнүүдэй Конституционно, уставной бусад сүүдүүдэй ажал ябуулгатай сасуулмаар алдирху болон. Республика дотор гаража эрэдэг конституционно - хуули ёһотой

арсалданууды шиндхэхэ талаар конституционно үнэн үзб сүүдэлгын арга боломжонууд горитой олон хэрэгүүдтэ ашаглагдаханай.

Конституционно Сүүдтэ хандалганууд Буряад Республикын Президентээр, Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшээр, Буряад Республикын Прокуророр, эрхэтэдээр элыгээгдэдэг байгаа. Эдэ хандалганууд (асуултанууд, хэрэг барилганууд, гомдолнууд) республикын хуули гаргалгада һайн нүлөө үзүүлэ, харин эдэ хандалгануудаар хэгдэһэн шэнжэлэл региональна хуули зохёлгын онол нургаалы зарим тэдыгээр байжуула.

3. Федеральна хуули ёно гаргалга болон Буряад Республика доторхи конституционно хуули ёно

Мүнөө үелэ региональна хуули ёно гаргалгада заабаринууды оруулха ябадал шухалын шухала болон гэбэл, орон дотор ниитэ нэгэн конституционно хуули ёһотой оршон байдал тогтоохо хэрэгһээ энэ дулдыдана. Өөһэдынгөө хуули ёһонууды федеральна хуули ёһотой зохилдуулха зорилго Россин Федерацин субъектнүүдэй үмэнэ табигданхай.

Өөрынгөө эрхэ түлөөлэлгэнүүдэй хэмжээн соо энэ асуудалы шиндхэлгэдэ Буряад Республикынше Конституционно Сүүд өөрынгөө хубита оруулха аргатай.

Жэшэнь, 2000 ондо Буряад Республикын Прокурор Буряад Республикын Верховно Сүүдтэ хандажа, Буряад Республикын нормативна хуули ёһотой актын федеральна хуули ёһондо зохилдолгы шалгалта тухай асуудал табихын хажуугаар тус актын Конституцида зохилдолго тухай асуулта Буряад Республикын Конституционно Сүүдтэ элыгээдэг байгаа. Дээрэ дурсагдахан байдал неондо жэл Буряад Республикын Конституционно Сүүдээр харагдахан нимэ хэрэгүүдээр тохёолдоо гэбэл, «Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ эрхилдэг шажанай ажал ябуулга тухай» Буряад Республикын Хуулин зарим статьянуудай Буряад Республикын Конституцида зохилдолгы шалгалта тухай. «Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ эдэ хоолой продуктууды, тамхини зүйлнүүды оптоор худалдалгын талаар ажал ябуулгада лицензи олголо бин болгохо тухай» Буряад Республикын Президентын 2000 оной мартын 28-най 76-дахи Зарлигай Конституцида зохилдолгы шалгалта тухай, «Буряад Республикада элшэ хүсэ алмалта болон түлишын-элшэ хүсэний нөөснүүды ашаглалгын ашагы үр дээшлүүлгэ тухай» Буряад Республикын Хуулин 8-дахи статьягай 3-дахи, 4-дэхи хубинуудай болон 9-дэхи статьягай Буряад Республикын Конституцида зохилдолгы шалгалта тухай гэхэ зэргын хэрэгүүд болон. Дээрэ нэрлэгдэһэн түрүүшын хоёр хэрэгүүдээр, Буряад Республикын Конституционно Сүүдэй шиндхэбэри абаһанай һүүлээр, Буряад Республикын Прокуророй тус тус мэдүүлгэнүүдээр үүсхэгдэһэн үйлдбэрин Буряад Республикын Верховно Сүүд болуула. Прокуророй мэдүүлгээр Буряад Республикын Верховно Сүүдэй шиндхэбэрин абтаһанай болон «Буряад Республикада элшэ хүсэ алмалта болон түлишын-элшэ хүсэний нөөснүүды ашаглалгын ашагы үр дээшлүүлгэ тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтанууды, нэмэлтнүүды оруулха тухай» 2000 оной декабрин 1-нэй Буряад Республикын Хуулин хүснлөө ороһотой һүүлээр Буряад Республикын Конституционно Сүүд дээрэ заагдахан һүүлшын хэрэгээр үүсхэгдэһэн үйлдбэрин болуулан байна.

Конституционно, уставной хиналтын зургаанууды тэрэ сагтаа байгуулан Россин Федерацин субъектнүүдтэ конституционно, уставной хуули ёһотой үлдэһэ һуури амжалтатайгаар табигдана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Зургаан жэл соо Конституционно Сүүдтэй байдаг Буряад Республикада гансаһы гүрэнэй засагай болон ноштагай өөһэдын хүтэлбэрин зургаануудаар бэшэ, харин эрхэтэдээр, тэдэнэй нэгэдэлнүүд болон тушаалта ноуруудаар мэдэрэгдэһэн конституционно хуули ёно сахилга бүрилдэхэй. Тус хуули ёно Буряад Республикын Конституцион эрхим дээдын хүсэтэй байлгы баталалгада, тэрэни хамгаалгада шэглүүлэгдэжэ, Россин Федерацин Конституцион эрхим дээдын хүсэтэй байлгын бодото шанары хангада болоод, Россин конституционно хуули ёһотой бүридүүлхы хубинь болодог байха юм.

4. Буряад Республикын Конституционно Сүүдэй ажал ябуулгын элитэ байлга

Буряад Республикын Конституционно Сүүдэй тогтоолнууд болон тобшололнууд Буряад Республикын олондо мэдээсэлгын гүрэнэй хэрэгсэлнүүдтэ болон Хуули ёһотой сулуулбарыда уялгата ёһортолилогдодо. Шухала улха шанартай Буряад Республикын Конституционно Сүүдэй тодорхойлолтоноуд Сүүдэй шиндхэбэрээр толилогдодо. Буряад Республикын Конституционно Сүүдтэ табигдан хэдэн хэрэгүүды харалга, илангаяа эрхэтэдэй эрхэнүүды хамгаалгын асуудалуудаар, телевиденээр дамжуулагдадаг байгаа. Сүүдээр харагдахан хэрэг бүхэнээр мэдээсэлнүүд рално, телевиденээр сонсохгододо.

5. Буряад Республикын Конституционно Сүүдэй шиндхэбэринүүды гүйсэдхэлэ

Буряад Республикын Конституционно Сүүдэй шиндхэбэринүүдэй гүйсэдхэгдөөгүй ушарнууд үгы.

Баталагдаад, олондо мэдээсэлгын хэрэгсэлнүүдтэ толилогдохон Буряад Республикын Конституционно Сүүдэй тогтоолто зохилдуулан, Россин Федерацин Юстицин министрствын Улаан-Үдэдэ оршодог хуули ёһотой мэдээсэлэй түбэй хүдэлмэрилэгшэд Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай нормативна хуули ёһотой тус тус актиудта хубилалтанууды оруулдаг.

Россин Федерацин Конституционно Сүүдэй 2000 оной апрелин 11-нэй тогтоолто зохилдуулан, Буряад Республикын Конституцида зохилдоногүй гэжэ Буряад Республикын Конституционно Сүүдээр зүбшөөрэгдэһэн Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай нормативна хуули ёһотой актиуд бол сүүдэй шиндхэбэрин тунхаглагдахан саһаа хуулига хүсээ алдадаг гэжэ Буряад Республикын хуули гаргалгын болон гүйсэдхэлгын засагай зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ ойлгуулагдаханай, эдэ зургаануудай зүгһөө тус актиуды болуулха тухай хуули гаргалгын тухай актиуд хэрэггүй болон.

1999-2000 онуудта Буряад Республикын Конституционно Сүүдэй эрхэ мэдэлэ ородоггүй асуудалуудаар эрхэтэдэй 24 бэшэмэл хандалганууд (ажалай, эрхэтэнэй-хуули ёһотой, уголовно-хуули ёһотой болон бусад асуудалуудаар) ороо. Хубини гуримаар 200 гаран хүниэ судьянар хүлээн абаа. Эрхэтэнэй хамаг хандалгануудаар (бэшэмэл болон аман үгын) зохино тайлбаринууд үгтэнхэй.

Энэл үелэ судьянар олондо мэдээсэдэг Россин болон ноштагай хэрэгсэлнүүдтэ конституционно-хуули ёһотой асуудалуудаар хэдэн статьянууды толилоо.

Федеральна хэдэн хуулинуудай проектүүдээр, тусхайлбал, «Россин Федерацин гүрэнэй засагай хуули гаргалгын (түлөөлэлгын) болон гүйсэдхэлгын зургаанууды эмхидхэлгын юрэнхы гол дүрмүүд тухай» 1999 оной октябрин 6-най Федеральна Хуулида хубилалтанууды, нэмэлтнүүды оруулха тухай, «Россин Федераци доторхи федеральна захиргаанай сүүдүүд тухай» Федеральна хуулин, Россин Федерацин Эрхэтэнэй-процессуальна кодексын проектүүдээр дурдхалнууд оруулагда.

Буряад Республикын Конституционно Сүүдэй судьянар Россин Федерацин Конституционно Сүүдтэй, Россин Федерацин субъектнүүдэй конституционно, уставной сүүдүүдтэй харилсаа холбоо тогтоонхой. Россин Федерацин субъектнүүдэй конституционно, уставной сүүдүүдтэй түрүүлэгшэнэрэй Совет байгуулагдажа, хэрэгсэлгын зэргээр тэрэ зүблөөнүүды зарлажа, шухала болоһон асуудалууды харадаг, хүдэлмэрини дүй дүршэлы шэнжэлдэг.

Буряад Республикын Конституционно Сүүд Россин Федерацин Конституционно Сүүдтэй байдаг Россин Федерацин Президентын Бүрин эрхэтэ түлөөлэгшэ М.А.Митюковтой саг үргэлжын холбоо баридаг. Россин Федерацин Конституционно Сүүдтэ байдаг Россин Федерацин Президентын Бүрин эрхэтэ түлөөлэгшын ажал ябуулгы хангалгын талаар таһаг һара бүри «Оперативна мэдээсэлэй дайджест» (Россин Федерацин субъектнүүдэй конституционно үнэн үзб сүүдэлгын актиуд) хэблэдэг. Энэ хэблэлэй аша туһаар регионуудай конституционно болон уставной сүүдүүдэй ажал ябуулгын оперативна мониторинг (шэнжэлэл) бэелүүлэгдэдэг. «Конституционно үнэн үзб сүүдэлгэ хэблэлэй толидо», «Юрэнхы юрисдикцион сүүдүүдтэ бэелүүлэгдэдэг хуули дүрим сахилгы хиналта», «Судьянарай кадриуд», «Харюугай холбоон» гэхэн ниитэ гаршагууд Дайджестда бин. Конституционно болон уставной сүүдүүд тухай хуулинуудай проектүүды бэлдэхэ талаар регионуудта бэелүүлэгдэдэг хүдэлмэри тэрэн соо харуулагдадаг. Тус Дайджест Россин Федерацин субъектнүүдэй конституционно (уставной) сүүдүүдтэ, эрдэмэй гол түбүүдтэ, гүрэнэй засагай зургаануудта элыгээгдэжэ, энээнэй ашаар сүүдүүд дүй дүршэлөөрөө андалдаха, харин эрдэмтэд шэнжэлгэнүүдтэ хэрэгтэй мэдээсэлнүүды абаха аргатай болон.

Буряад Республикын Конституционно Сүүдэй хамгаалга ёһотой конституционно хуули ёно тон шухала үүргэ дүүргэдэг гэжэ түгэхэлдэн үшөө дахин онсолхо зэргэтэйб.

Конституционно хуули ёно дэмжэхэдэ, хамгаалхалдаа бэхнжүүлэхэдэ, Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаанууд Россин Федерацин Конституцида, Федеральна хуули ёһонуудта болон Буряад Республикын Конституцида хүндэхлөө элрхэйлнэ гэһэнэ, энэ ушар Буряад Республикада хүнэй эрхэнүүды сахилгын үлдэһэ һуури болон Россин Федерацин бүрилдэдэ ородог демократическа хуули ёһотой гүрэн боложо, тэрэнэй бүрин байлга болон хүгжэлгы лаб хангаха эрхэ нүхэсэл мүн болон.

Буряад Республикын Конституционно Сүүд.

